

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
МАЛОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВІТОЛЬДА ПІЛЕЦЬКОГО В ОСВЕНЦІМІ
ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
СОПОТСЬКА ВИЩА ШКОЛА**

**SOPOCKA
SZKOŁA WYŻSZA**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
V Міжнародної науково-практичної конференції**

**Мукачево
15 травня 2025 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «23» травня 2025 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції (15 травня 2025 р., м. Мукачеве). Мукачеве : Вид-во МДУ, 2025. 529 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами IV Міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми менеджменту, індустрії гостинності, суспільно-географічних та культурологічних досліджень.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, здобувачів вищої освіти, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Капітан Л.І. – д-р істор. наук, професор (голова);

Туріс І.Ю. – канд. філол. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – PhD, провідний фахівець ВНТД

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

ПОПОВИЧ О. М., ГАБОВДА В. В. ПРОБЛЕМА КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ У ВІТЧИЗНЯНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	102
ПОПОВИЧ О.М., ЛЕГЕТА М.В. КАЗКОТЕРАПІЯ ЯК ЗАСІБ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОГО ВПЛИВУ НА ЕМОЦІЙНО-ВОЛЬОВУ СФЕРУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	104
ПОПОВИЧ О.М., РОМАНЧЕНКО А.С. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДИТИНИ-ДОШКІЛЬНИКА	106
ПРОКОПОВИЧ Л.С., КОБАЛЬ М.М. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	108
RAIKHEL A.M., HERTSOVSKA N.O., PEKHNO Y. EXPANDING ESL PEDAGOGY WITH GENIALLY: INTERACTIVE, VISUAL, AND LEARNER-CENTERED LANGUAGE INSTRUCTION	110
RAIKHEL A.M., FELTSAN I. THE SYMBIOTIC INTELLIGENCE: CHATGPT AND CANVA AS CATALYSTS FOR ENHANCED PEDAGOGICAL PRACTICES	113
РОЗМАН І.І. ІНТЕГРАЦІЯ КОУЧИНГУ В СИСТЕМУ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ	115
РУСИН Н.М. ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	117
РЯБЕЦЬ Д. В. ФАСИЛИТАЦІЯ В ОСВІТНЬОМУ КОНТЕКСТІ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	120
САВКО Я. А., ФЕНЧАК Л. М. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ	122
СІДОР Ю.І., ЛІБА О. М. РОЛЬ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ПРОФЕСІЙНОМУ ЗРОСТАННІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ	124
ТОВКАНЕЦЬ Г.В. ОСОБЛИВОСТІ І МОДЕЛІ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	126
ТОВТИН Х.В. ВИХОВАННЯ ПОВАГИ ДО ПРИРОДИ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ВІТЧИЗНЯНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ	129
ФЕНЦИК О.М. ПАРТНЕРСЬКА ВЗАЄМОДІЯ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ З БАТЬКАМИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	131
ФЕНЦИК О.М., КОЗІНСЬКА А. А. ЗБАГАЧЕННЯ ЕСТЕТИЧНОГО ТА ЕМОЦІЙНО-ЧУТТЕВОГО ДОСВІДУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ МИСТЕЦТВА СЛОВА	133
ФІЗЕШІ Й.Й. ПРО ФІНАНСУВАННЯ ПОЧАТКОВИХ ШКІЛ У НІМЕЧЧИНІ ТА ФРАНЦІЇ	135
ФІЗЕШІ О.Й. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДІЯЛЬНОСТІ ПОЧАТКОВИХ ШКІЛ З МОВАМИ НАВЧАННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇХ ПОДОЛАННЯ	138
ЧЕКАН О.І., ОСТРОВКА О. ПІДГОТОВКА ПЕДАГОГІЧНИХ КАДРІВ ДО РОБОТИ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	140
ЧЕКАН О. І., МАРЦЕНЮК В. А., ДИУСЬ К. І. РОЛЬ ІНКЛЮЗИВНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА У ФОРМУВАННІ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК ДІТЕЙ	142
ЧЕРЕПАНЯ М.Т. НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ СТАНОВЛЕННЯ ДЕРЖАВНИХ ЗАКЛАДІВ ІНТЕРНАТНОГО ТИПУ ЗАКАРПАТТЯ (1901 - 1919 pp.)	144

РОЗДІЛ 1

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

worksheets with organised layouts that incorporate graphics, such as diagrams, photos, or graphic organisers, accommodating diverse learning styles, and increasing engagement. Both tools can be used to create classroom posters that reinforce essential concepts, outline classroom regulations, or convey motivational messages. [3] You can also use them to swiftly generate evaluation prompts, reflection starters, or concise knowledge assessments. ChatGPT can also accelerate the creation of flashcards and study aids for vocabulary acquisition or idea review. Canva offers a platform for creating visually appealing flashcards with relevant images or icons, facilitating effective student review. This synergistic approach can guide the creation of behaviour charts or trackers that generate positive behavioural objectives, incentives, or monitoring criteria.

Moreover, ChatGPT can transform slide presentations by structuring lecture outlines, producing compelling topic points, or drawing illustrative explanations. Canva provides tools to convert textual outlines into visually dynamic and engaging presentations, enhancing content delivery and sustaining student attention.

In conclusion, the integration of ChatGPT and Canva signifies a substantial shift in educational technology. By leveraging sophisticated text generation capabilities alongside user-friendly design tools, educators can markedly enhance the efficiency and effectiveness of their teaching methodologies. Further research is essential to fully realising the transformative potential of this technological synergy.

Reference list:

1. Dwivedi, Y. K., Hughes, D. L., Baabdullah, A. M., Ribeiro-Navarrete, S., Giannakis, M., Al-Debei, M. M., & Wamba, S. F. (2023). Artificial Intelligence (AI): Multidisciplinary perspectives on emerging challenges, opportunities, and agenda for research, practice and policy. *International Journal of Information Management*, 71, 102642. <https://doi.org/10.1016/j.ijinfomgt.2022.102642>
2. Kasneci, E., Sessler, K., Kübler, T. C., Bannert, M., Dementieva, D., Fischer, F., & Horz, H. (2023). ChatGPT for good? On opportunities and challenges of large language models for education. *Learning and Individual Differences*, 103, 102274. <https://doi.org/10.1016/j.lindif.2023.102274>
3. Kim, Y. J., & Reeves, T. C. (2023). Leveraging AI-powered tools to enhance instructional design in higher education. *Educational Technology Research and Development*, 71(2), 483–506. <https://doi.org/10.1007/s11423-023-10122-1>

УДК: 378.147:005.336.2

РОЗМАН І.І.

доктор педагогічних наук, професор,
Мукачівський державний університет

ІНТЕГРАЦІЯ КОУЧИНГУ В СИСТЕМУ ДУАЛЬНОЇ ОСВІТИ: КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ

Сучасні трансформаційні процеси в освіті України висувають нові вимоги до якості підготовки педагогічних кадрів, акцентуючи увагу на необхідності

РОЗДІЛ 1

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

гармонійного поєднання теоретичних знань та практичних навичок. У цьому контексті дуальна освіта, як форма організації професійного навчання, відкриває нові можливості для формування педагогічної майстерності майбутніх учителів. Вона передбачає цілісне поєднання навчання у закладі освіти з виробничим (педагогічним) досвідом у реальних умовах закладів загальної середньої освіти та взаємозалежність *теоретичної та практичної підготовки майбутніх учителів через дуальну модель навчання*.

«Коучинг як філософія педагогічної освіти сприяє формуванню індивідуального підходу до розвитку креативних здібностей здобувачів освіти, орієнтуючись на їхні унікальні потреби та потенціал. Як технологія, коучинг включає інструменти і стратегії, що мотивують здобувачів до самостійного мислення, генерування ідей та пошуку нестандартних рішень. У педагогічному середовищі коучинг створює атмосферу довіри та співпраці, яка сприяє активному саморозвитку і самореалізації учнів [3, с. 10].

Сучасна модель професійної освіти дедалі частіше звертається до інтегрованих підходів, де теоретичні знання поєднуються з практичною підготовкою. Однією з таких ефективних моделей є дуальна освіта, яка передбачає органічне поєднання навчання в закладі освіти з роботою на виробництві чи в іншому професійному середовищі. Ця система покликана забезпечити відповідність підготовки фахівців актуальним потребам ринку праці, а також сприяти формуванню практично-орієнтованих компетентностей здобувачів [4].

У цьому контексті особливої актуальності набуває використання коучингу як педагогічного та менторського інструменту. Коуч у системі дуальної освіти виконує функцію посередника між освітнім процесом та практичним середовищем, допомагаючи здобувачеві освіти не лише адаптуватися до професійної діяльності, але й усвідомлено формувати власну траєкторію професійного зростання [1].

Коучинг у дуальній освіті може реалізовуватися як у межах освітнього закладу (коуч-наставник з боку викладачів), так і на підприємстві (практичний коуч із професійного середовища). Такий підхід дозволяє індивідуалізувати процес професійної підготовки; підвищити мотивацію здобувачів до практичної діяльності; забезпечити ефективний зворотний зв'язок і коригування професійної траєкторії; сприяти соціальній адаптації та професійному самоствердженню [2].

Таким чином, інтеграція коучингу в дуальну модель освіти відкриває нові можливості для якісної підготовки фахівців, здатних до самостійного прийняття рішень, командної роботи, адаптації до змін і безперервного розвитку.

У майбутньому такий підхід може стати основою інноваційної освітньої парадигми, орієнтованої на особистісно-зорієнтовану, компетентнісну та

РОЗДІЛ 1

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ

практикоорієнтовану підготовку. Формування педагогічної майстерності в умовах дуальної освіти: перспективи розвитку.

Переваги дуальної моделі полягають у тому, що здобувач, навчаючись у закладі вищої освіти, водночас залучений до реальної педагогічної діяльності. Це дозволяє не лише закріпити теоретичні знання, але й розвивати практичні вміння у взаємодії з учнями, колегами, адміністрацією навчальних закладів. Така форма навчання сприяє формуванню професійної ідентичності, відповідальності, готовності до педагогічної взаємодії в динамічному освітньому середовищі.

Педагогічна майстерність в умовах дуального навчання формується поетапно. На першому етапі студент опановує основи педагогічної діяльності, включаючи психолого-педагогічну підготовку.

На другому – він поступово занурюється в освітній процес закладу освіти: бере участь в організації уроків, виховних заходів, супровідної документації.

На завершальному етапі – виконує функції молодого вчителя, вдосконалюючи свої навички під супроводом досвідчених наставників. Така модель створює умови для рефлексивного аналізу власної діяльності, що є ключовим елементом педагогічної майстерності.

Література:

1. Антонюк О. Використання освітнього коучингу для зменшення навчального стресу та посилення академічної мотивації студентів під час війни: теоретичний аспект // Український Педагогічний журнал Київ, 2022. №(3), 54. URL: <https://surl.li/qbqyye>

2. Крупник І. Коучинг в освіті: теорія і практика // Науковий вісник ХДУ Серія Психологічні науки. № 2 (2024). URL: <https://surl.li/ukfnqq>

3. Розман І.І. Теоретичні та методичні засади формування критичного мислення старшокласників у процесі вивчення зарубіжної літератури: монографія / І.І. Розман. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2025. 152 с.

4. Сучасні моделі професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу: порівняльний досвід: монографія / В. О. Радкевич, Л. П. Пуховська, О. В. Бородієнко, О. П. Радкевич, Н. В. Базелюк, Н. М. Корчинська, С. О. Леу, В. В. Артемчук ; за заг. ред. В. О. Радкевич. Київ: ІНТОН НАПН України, 2018. 223 с. URL: <https://surl.li/dzesxy>

УДК 378:373.2.011.3-051:37.091.33(043.2)

РУСИН Н.М.

Старший викладач кафедри теорії та методики початкової освіти,
Мукачівський державний університет

ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Розвиток сучасного суспільства диктує особливі умови організації дошкільної освіти, інтенсивне впровадження інновацій, нових педагогічних технологій, форм і методів роботи з дітьми дошкільного віку. Сьогодні

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>